

ACTIVITATS

1 de juliol - 17 d'agost. «Entre Teles», Programa GranGent/GentGran. Taller en relació a la col·lecció permanent del museu. Col·labora Domus Vi. Activitat tancada.

5 de juliol 12h. Presentació del cas d'estudi *Per què em vestesc de negre si estim tant la vida?* Teresa Matas. Una revisió des de la contemporaneïtat edició vinculada a l'exposició temporal homònima de Teresa Matas. Activitat gratuïta i oberta al públic.

13 de juliol - 17 d'agost. Tots els divendres d'11.30h. a 13.30h. Mediació a sala. Activitat gratuïta i oberta al públic.

10 de juliol 13h. Presentació de la publicació *Cas d'estudi #1 Dones dadà* amb Susana Blas i Semíramis González. Activitat gratuïta i oberta al públic.

16 d'octubre 19.30h. Mediació al voltant d'Ocaña a Mallorca. Activitat gratuïta i oberta al públic.

6 de novembre 19h. Visita exclusiva per a Amics d'Es Baluard a la «Col·lecció Permanent» amb Nekane Aramburu, comissària de l'exposició. Activitat tancada per Amics d'Es Baluard.

29 de novembre 19h. Projectió del documental *Miró l'altre (1969)* de Pere Portabella. Activitat gratuïta i oberta al públic.

Dates de l'exposició: 28/06/2018-06/01/2019

Horaris del museu:

Dimarts a dissabte de 10 a 20h

Diumenge de 10 a 15h

Dilluns tancat

ESBALUARD | museu d'art modern
i contemporani de palma

Fundació d'Art Serra

Plaça Porta Santa Catalina, 10-07012 Palma T +34 971 908 200 museu@esbaluard.org www.esbaluard.org

Català

«Col·lecció Permanent»

Travessar les fronteres, les tanques, fer els murs permeables. Una membrana porosa, la d'un museu en una fortalesa. Més enllà del *white cube*, una col·lecció. El nostre pla estratègic, Es Baluard 2018, incideix en un model de museu la missió principal del qual és respondre del valor del patrimoni artístic que custodia i que ha de transmetre a la societat.

Així, la institució pretén transcendir les parets del contenidor museístic per convertir-se en un ens orgànic, transmissor i receptor de l'evolució cultural del nostre temps. La disposició actual de la Col·lecció Permanent es potenciarà amb la inclusió i el diàleg de les darreres incorporacions d'obres d'art, a les quals se sumen col·laboracions amb artistes, col·leccionistes i altres entitats amb el denominador comú del dins-fora.

El complex cultural d'Es Baluard s'enllaça al discurs museològic per tal de conduir a noves interpretacions a partir de peces significatives -adquirides per la Fundació- que al·ludeixen, precisament, a la relació entre els paisatges interiors i els exteriors, allò domèstic i la intempèrie, l'ésser social i la intimitat individual. Una finestra i un espiell que ens permeten continuar investigant en les línies obertes i aprofundir en l'anàlisi dels casos d'estudi dels múltiples relats de la història de l'art.

L'eslògan «In & out» és el *hashtag* que l'acompanya.

Pablo Picasso, Joan Miró, Miquel Barceló, Georges Braque, Elmyr de Hory, María Blanchard, Marina Abramović..., noms d'artistes que serveixen per reconèixer estils i períodes significatius en tota institució museística. Des de la darrera revisió de la Col·lecció Permanent fins a l'actualitat han entrat a formar part del patrimoni d'Es Baluard un total de 103 obres. Totes elles han estat incorporades gràcies a les cessions d'institucions i entitats, dipòsits d'obra procedents d'artistes i de col·leccionistes particulars, també de donacions i una adquisició.

En aquesta nova presentació, que parteix d'un recorregut a través de peces emblemàtiques de la nostra col·lecció, hem intercalat, entre les cronologies i estils dels relats hegemònics, una visió innovadora que ens permet continuar investigant i desenvolupant noves lectures.

Lluny de ser una presentació de caràcter historicista, els eixos traçats pel discurs curatorial remetent a tres qüestions fonamentals: els suports, els gèneres i els paisatges.

Si revisam els suports, veim que les avantguardes del segle XX prepararen un camí que ens portà la desmaterialització de la creació a través de l'art d'acció i la inserció gradual dels avenços de les anomenades noves tecnologies. A l'Estat espanyol, l'evolució de la pintura de paisatge de principis del segle XIX fins al *boom* de la pintura als anys vuitanta (del qual diversos artistes vinculats a les Illes Balears són representants rellevants), va conèixer amb l'exploració en vídeo, la instal·lació, l'escultura, la *performance* i l'art sonor.

L'adquisició el 2017 d'un conjunt de 7 peces significatives realitzades entre el 1963 i el 1974 per Wolf Vostell —artista alemany pioner del videoart vinculat a Mallorca a la dècada dels noranta—, juntament amb la videoinstal·lació *Foresta di Fuoco* (2000), d'un altre creador establert a l'illa, Fabrizio Plessi, ens introdueixen precisament en la importància de l'experimentació en l'art electrònic.

Si Joan Miró va donar pas a un important avenç en la creació de peces tridimensionals, un interès pel mitjà escultòric rellevant ja a les seves notes de treball de 1941-1942, la tasca desenvolupada per Juan Muñoz respecte a la renovació de l'escultura suposà un punt d'inflexió a través de la disposició i el conflicte de la figura en l'espai, ambdues vies vigents en l'actualitat. El seu diàleg a través de la peça *Con la cuerda en la boca* (1997), que pertany a la col·lecció de la Fundació Botín, amb les obres de Teresa Matas —Sèrie «Mirall buit», 1997— i Susy Gómez —*El baile de la vida II*, 2013-2016—, al·ludeixen precisament a éssers aïllats en contraposició al seu entorn i a les seves experiències.

Les arts auditives hi són presents també amb la peça de Juan Muñoz *Building for music* (1993), sorgida arran de l'anàlisi al voltant de l'especificitat del so i la veu, creada per ser transmesa a través del mitjà radiofònic, i gràcies a l'obra donada per Concha Jerez, una instal·lació mural creada per a Es Baluard a partir de la seva obra *Silencio*; concebuda el 1980, és un homenatge a l'artista Juan Hidalgo, qui li donà a conèixer l'experiència de John Cage a la càmera anecoica.

Concha Jerez, representada amb l'obra *Silencio*, a més de referent de l'art conceptual espanyol ha estat una defensora activa del paper de la dona en el món de l'art. Des del començament del nostre argumentari hem reivindicat el treball de les dones artistes. Així doncs, diverses lectures transversals a partir de diferents obres situades estratègicament en el recorregut ens permeten reblir aquelles llacunes que les històries de l'art oficial deixaren. Així mateix, les investigacions de gènere i transgènere queden esbossades gràcies a tota una sèrie de col·laboracions públiques i privades a través de les obres d'artistes com Sylvie Fleury, Nan Goldin, Dominique González-Foerster, Kimsooja, Eva Lootz, Doris Salcedo, Susana Solano i Yannick Vu. A tot plegat, s'hi suma la nostra reflexió sobre les teories *queer* amb la incorporació d'una peça sobre Ocaña, pintor i *performer* captat per la càmera de Gérard Courant, i l'obra de Mohamed Soueid, un retrat en forma de documental sobre la transsexualitat al Líban.

El recinte de l'espai expositiu procura també una reflexió de la funció de l'art en l'espai públic a través d'una figura clau del *land art*, Dennis Oppenheim. Així, a través de les escultures *Device to Root out Evil* (1997) —instal·lada a la plaça del museu— i *Brush building* (2005), de la nostra col·lecció, juntament amb una aproximació a les seves peces videogràfiques, es pot analitzar el sentit del dins i el fora, l'arquitectura dels museus com a protecció i acompanyament. El paisatge és un dels grans temes inherents a Es Baluard: la línia de l'horitzó interior o allò domèstic (Tito Cittadini, *Taberna*, 1949; Jonathan Messe, *Wachtmeister Barns (dein milk is hot)*, 2002; Thomas Ruff, *M.d.p.n.* 32, 2003), el vincle amb la mar i la muntanya (Hermen Anglada-Camarasa, *Pi de Formentor*, ca. 1922; Los Carpinteros, *Faro*, 1997; Amador, *Vigies*, 2003) o escenaris reiterats i intermitents en pràctiques artístiques figuratives o abstractes (Miquel Barceló, *Piedra blanca sobre piedra negra*, 1989; Rafel Joan, *El vuit* (1991); Rafael Tur Costa, *Sin titulo*, 1987, entre d'altres).

Finalment, l'art actual també permet la revisió del paisatge natural o urbà, tan utilitzats com a recurs en la història de l'art. Gràcies a la inclusió d'artistes representants del panorama contemporani internacional esbossam nous plantejaments, potencialitats i vies d'anàlisi (Nevin Aladag, Eduardo T. Basualdo, Miriam Cahn, Carles Congost, Thea Djordjadze, Hasan Shariff, Valerie Snobeck, Sean Snyder, Eulàlia Valldosera).

El recorregut per la planta principal d'Es Baluard procura, així, interconnexions entre totes les obres, pensar en l'espai intern i en els espais públics, i explorar el seu potencial didàctic amb una nova mirada plural per a un sector ampli de visitants.

Nekane Aramburu, comisària